

Brug af Feltkompas M/71

Udarbejdet af
Uddannelses Udviklings Afdelingen

I samarbejde med
Forsvarets Gymnastikskole

Egne notater:

Dette program handler om brugen af feltkompas M/71.

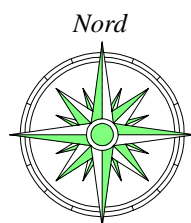
Når du har gennemgået programmet skal du kunne:

- navngive kompassets hoveddele og måle-inddelinger,
- orientere et 2 cm hærkort,
- bestemme en retning (koordinat-nordvinkel) mellem to givne punkter på et 2 cm hærkort,
- overføre en på kortet funden retning til en med kompas sigtet retning,
- vælge den rigtige, ud af tre eksempler på kompasgang,
- anføre arbejdsrækkefølgen, når du i terræn skal finde en retning (magnetisk-nordvinkel) til et punkt,
- indlægge en i terrænet funden retning på kortet.

Resultatet er tilfredsstillende hvis du i den skriftlige slutttest opnår minimum 80 % rigtige besvarelser

- Kompas M/71,
- blyant og
- viskelæder.

1. Læs omhyggeligt oplysningerne på en side og følg de givne instruktioner.
2. Besvar derefter eventuelle spørgsmål/opgaver på samme side.
3. Under hver spørgsmål/opgaver vil der stå på hvilken side svaret befinder sig.
4. Blad hen til det rigtige svar, og sammenlign det med dit eget svar.
5. Er dit svar rigtigt, kan du fortsætte i programmet efter det/de stillede spørgsmål.
6. Er dit svar derimod forkert, skal du blade tilbage i programmet og læse oplysningerne en gang til.

Målbeskrivelse

Hjælpemidler

Brugervejledning

Indledning

I gamle dage orienterede man sig ved hjælp af vind, sol, måne og stjerner. Men på et tidspunkt kom der en helt ny opfindelse ind i billedet. Denne opfindelse, gjorde det muligt at orientere sig i alt slags vejr.

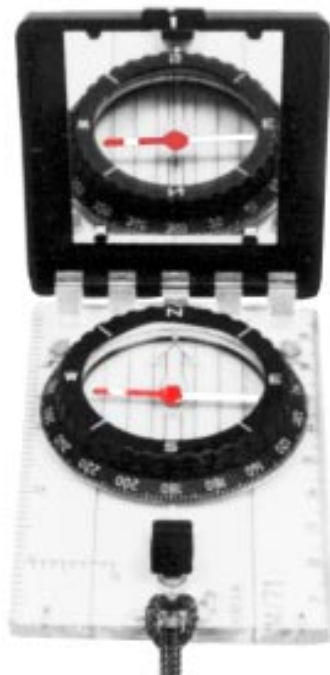
Første gang man hører til kompasset, er omkring år 1120 i Kina. Nogle mænd havde fundet ud af, at jorden er magnetisk og derefter konstrueret et stykke måleværktøj (kompasnål), som automatisk pegede i retning mod magnetisk nord. Dette må siges at være imponerende, da man på den tid slet ikke kendte, eller havde de hjælpemidler, som vi råder over i dag.

Kompasset blev hovedsageligt brugt af skibsfarten og gør det stadigvæk, men det blev udbygget og forbedret i tidens løb, således at man kunne benytte det til andre formål, f.eks. luftfarten. Alle fly har i dag monteret en eller anden form for kompas, for at kunne bevæge sig sikkert fra et sted til et andet.

Forsvaret adopterede selvfølgelig også sådan en opfindelse, og har brugt den i mange år, med stor fordel. Det kompas forsvaret har indført, er feltkompas M/71, som du sikkert har liggende ved siden af dig. Dette kompas har et utal af anvendelsesmuligheder. Nogle af disse vil vi komme nærmere ind på i dette program.

GOD FORNØJELSE

Feltkompas M/71

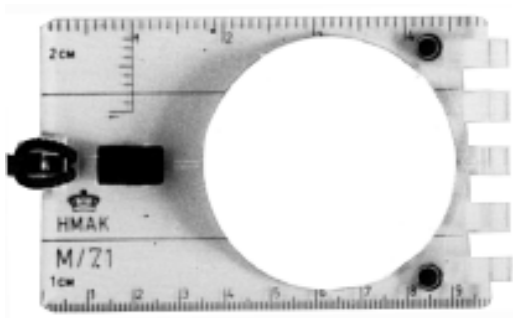
Kompasset, som de gamle kinesere havde opfundet, var altså i stand til at vise retningen mod magnetisk nord.

Det samme gør sig gældende for vores kompas nutildags.

Kompasnålen drejer rundt, for til sidst at falde til ro (stå stille) med nålens røde ende pegende mod magnetisk nord.

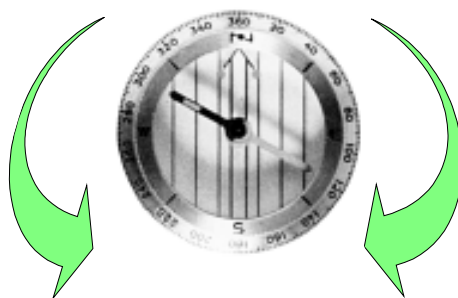
Men et kompas består af andre dele end lige netop kompasnålen.

Herunder ser du kompaset opdelt i de 4 hoveddele.

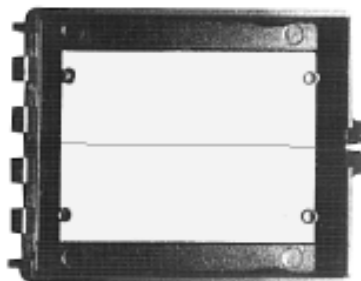
Kompasbund

Kompasbunden består af en gennemsigtig plastplade. Denne har forskellige måleinddelinger, som vi vil komme ind på, længere inde i programmet.

Kompashus

Kompashuset er monteret på kompasbunden. Huset kan drejes.

Kompaslåg

Kompaslåget er monteret på kompasbunden. Inden i låget er monteret et spejl. I overkanten af låget findes en sigtekærv.

Kompasnål

Kompasnålen er ophængt i kompasshuset. Den er omgivet af væske, for at dæmpe (nedsætte) nålens svingninger. Nålen er rød i nordenden og hvid den anden.

Opgave 1 og 2

Opgave 1:

Når kompasnålen er faldet til ro, hvor peger da nålens røde ende hen?

---

kontroller dit svar på side: 27

Opgave 2:

Skriv under hvert billede, navnet på den viste hoveddel.

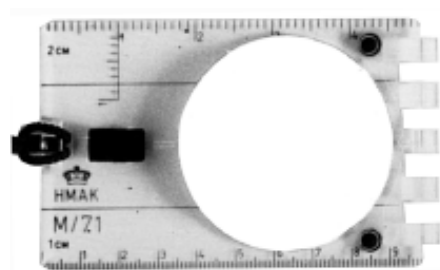

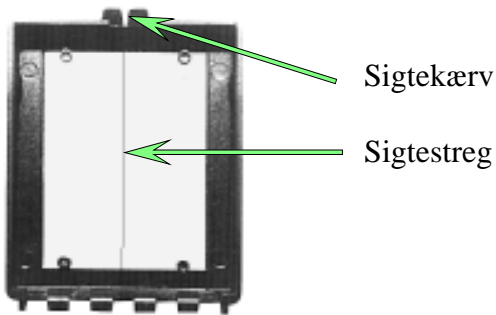

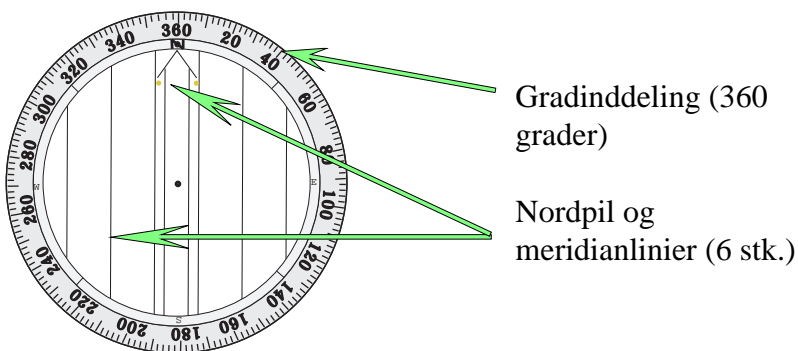
---

kontroller dit svar på side 27:

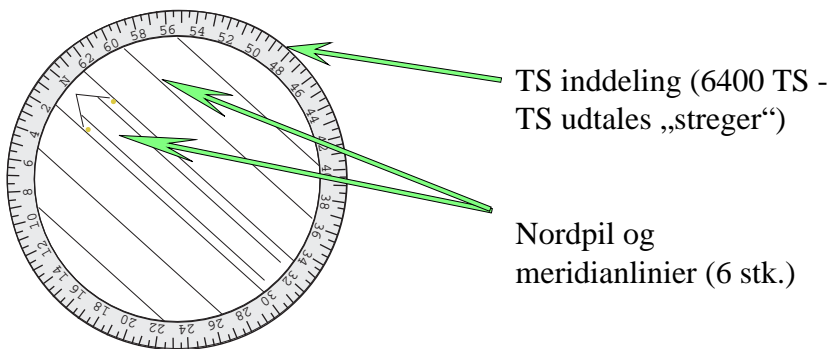
Lad os nu se på de forskellige måleinddelinger. Vi tager to hoveddele ad gangen. De to første er kompaslåget og kompasshuset.

Låget

Kompashuset set fra forsiden

Kompashuset set fra bagsiden

Opgave 3:

Hvor mange hoveddele består kompasset af?

_____

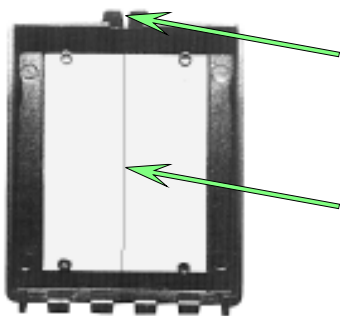
kontroller dit svar på side: 28

Opgave 4 og måleinddeling

Opgave 4:

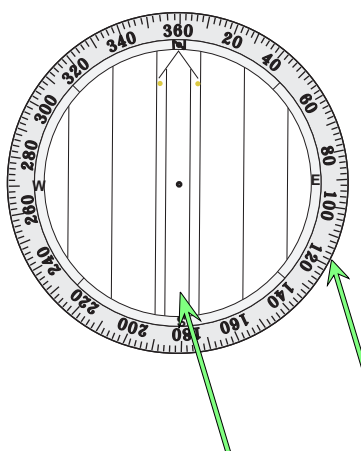

Skriv, hvad pilene peger på!

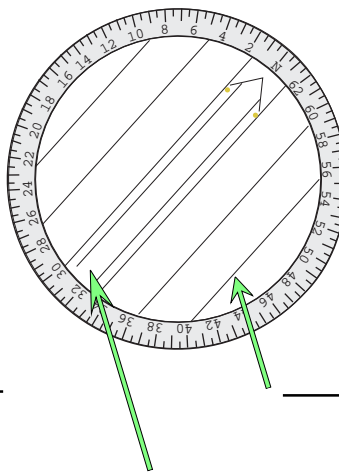
_____

_____

_____

_____

_____

_____

kontroller dit svar på side: 28

Måleinddeling

De to sidste hoveddele, kompasnålen og kompasbunden er inddelt som du ser her:

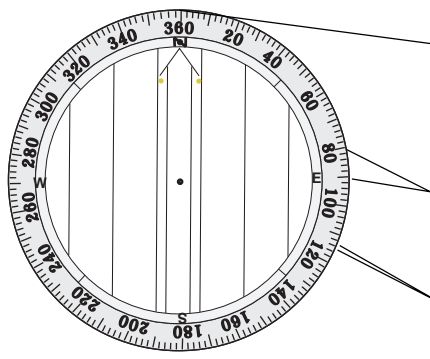
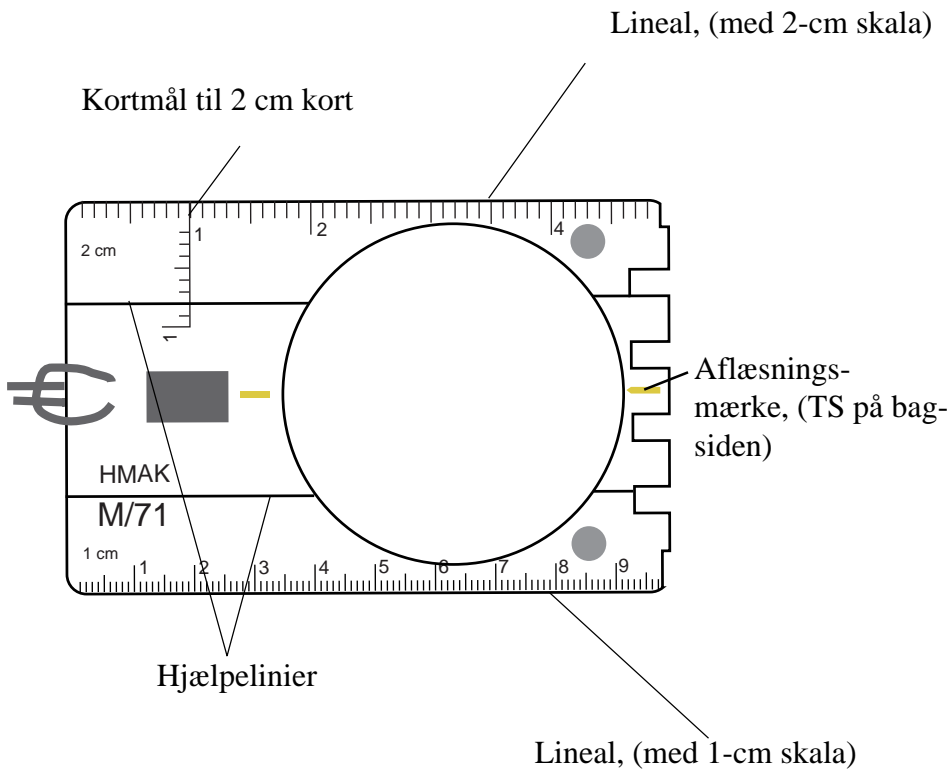
Nord-ende (rød/selvlysende)

_____

Syd-ende (hvid)

_____

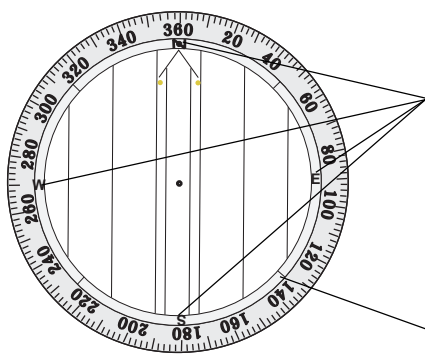

Kompashusets gradinddeling er opdelt i 360 grader, (det skrives som 360°).

Mellem hver lang streg er der 10°.

Mellem hver kort streg er der 2°.

De fire verdenshjørner er afsat øverst på kompasset som N - S - E - W.

Nord = 0°/360°, Syd = 180°
Øst = 090°, Vest = 270°

Retningerne direkte mellem hovedverdenshjørnerne er afsat med kort delstreg - eks Sydøst.

Kompashusets gradinddeling

Opgave 5 og 6

Opgave 5:

- a. Hvor mange grader svarer NE til? _____°
- b. Hvor mange grader svarer SW til? _____°
- c. NORD, kan det både være 360° og 0° ?

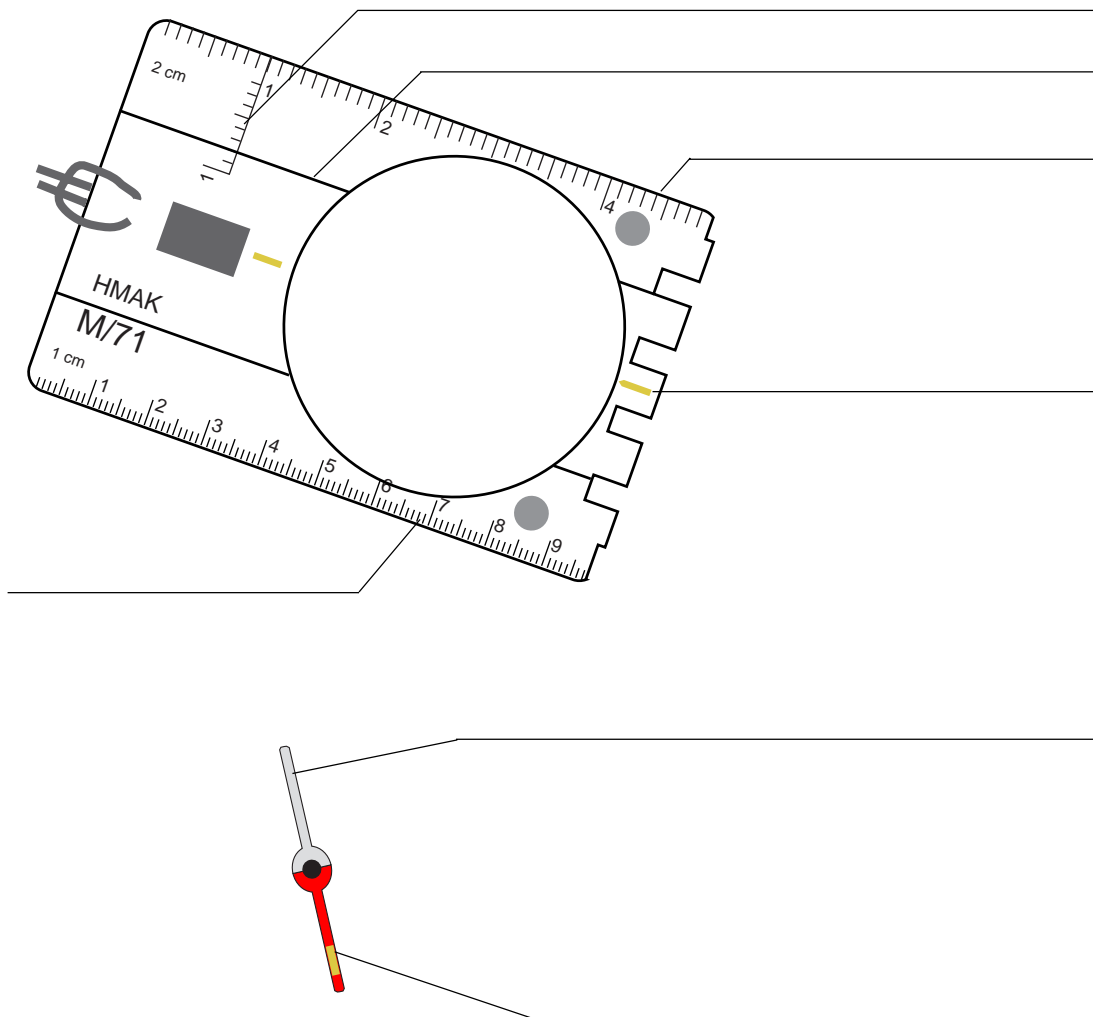
Ja   Nej

kontroller dit svar på side: 29

Opgave 6:

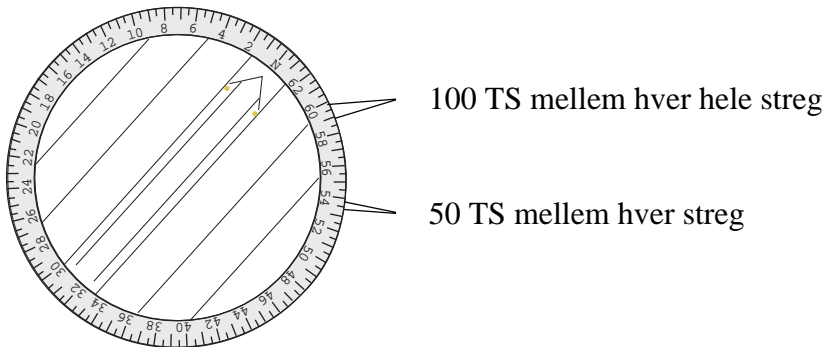
Skriv navnene på de udpegede dele!

kontroller dit svar på side: 29

Kompashusets bagside består af en tusindedeskala (skrives som TS-skala). Denne skala er inddelt i 6400 TS (udtales som 64 hundrede tusindedele).

Her ser du kompashusets bagside, dette er inddelt:

TS-skala

Kompashusets bagside

Du husker kompashusets gradinddeling er opdelt i 360° og dets TS-skala i 6400 TS.

N står for 360° eller 0° , det svarer til 6400 TS - 0000 TS

S står for 180° , det svarer til 3200 TS

E står for 090° , det svarer til 1600 TS

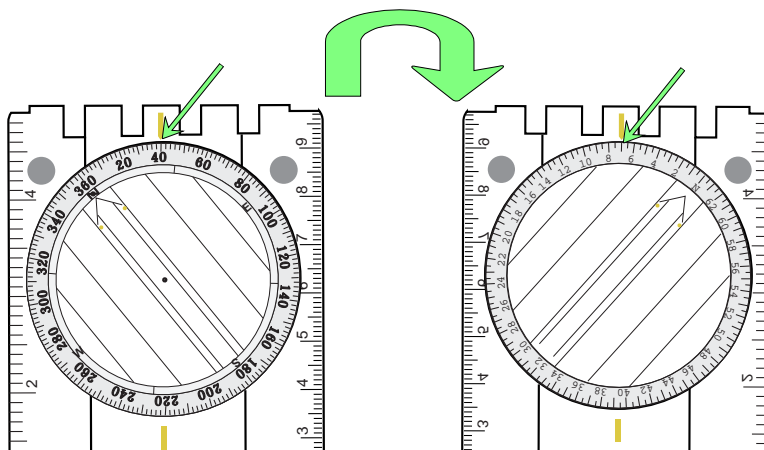
W står for 270° , det svarer til 4800 TS

Denne omregning fra grader til TS klarer du simpelthen ved at vende kompasset og aflæse TS-skalaen.

Eks.: Du har en retning på 40° , derefter vender du kompasset, og aflæser TS-skalaen, som viser 0700 TS.

40° indstilt på gradskalaen

bagsiden viser nu 0700 TS

Eksempel, omsætnig af 40° til 0700 TS

Opgave 7& 8:

Opgave 7:

Benyt dit kompas til at løse disse opgaver!

1. Stil kompasset på **NORD**, og aflæs TS-skalaen

Skriv tallet TS

2. Stil kompasset på **ØST**, og aflæs TS-skalaen

Skriv tallet TS

3. Stil kompasset på **SYD-VEST**, og aflæs TS-skalaen

Skriv tallet TS

4. Stil kompasset på **NORD-ØST**, og aflæs TS-skalaen

Skriv tallet TS

kontroller dit svar på side: 30

Opgave 8:

1. Hvor mange grader er kompasset inddelt i ?

_____

2. Hvor mange TS er kompasset inddelt i ?

_____

3. Hvor mange TS er der mellem hver hele streg ?

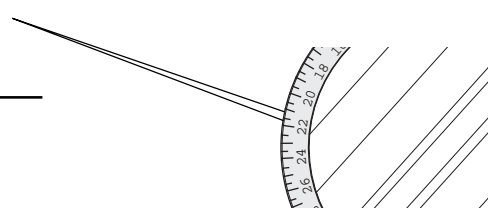
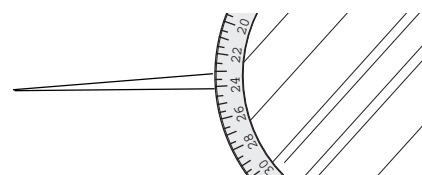
_____

4. Hvor mange TS er der mellem hver streg ?

_____

5. Hvor mange TS svarer 300° til ?

_____

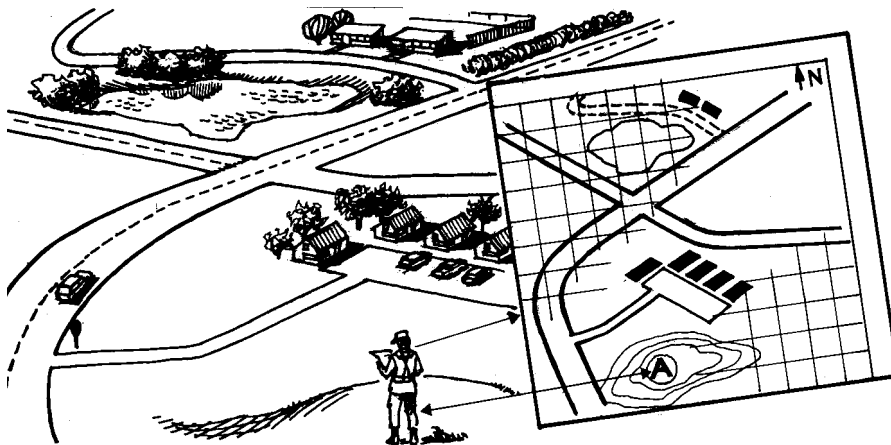
kontroller dit svar på side: 30

At orientere et kort vil sige, at du vender kortet på en sådan måde, at kort og terræn passer sammen. Sagt på en anden måde, kortets nord (koordinatnord), som altid er opad på et kort, skal pege mod nord i terrænet (magnetisk - nord).

Orientering af kort kan gøres på to måder. Med kompas og uden kompas. Vi vil nu først se på, hvordan du skal gøre uden kompas.

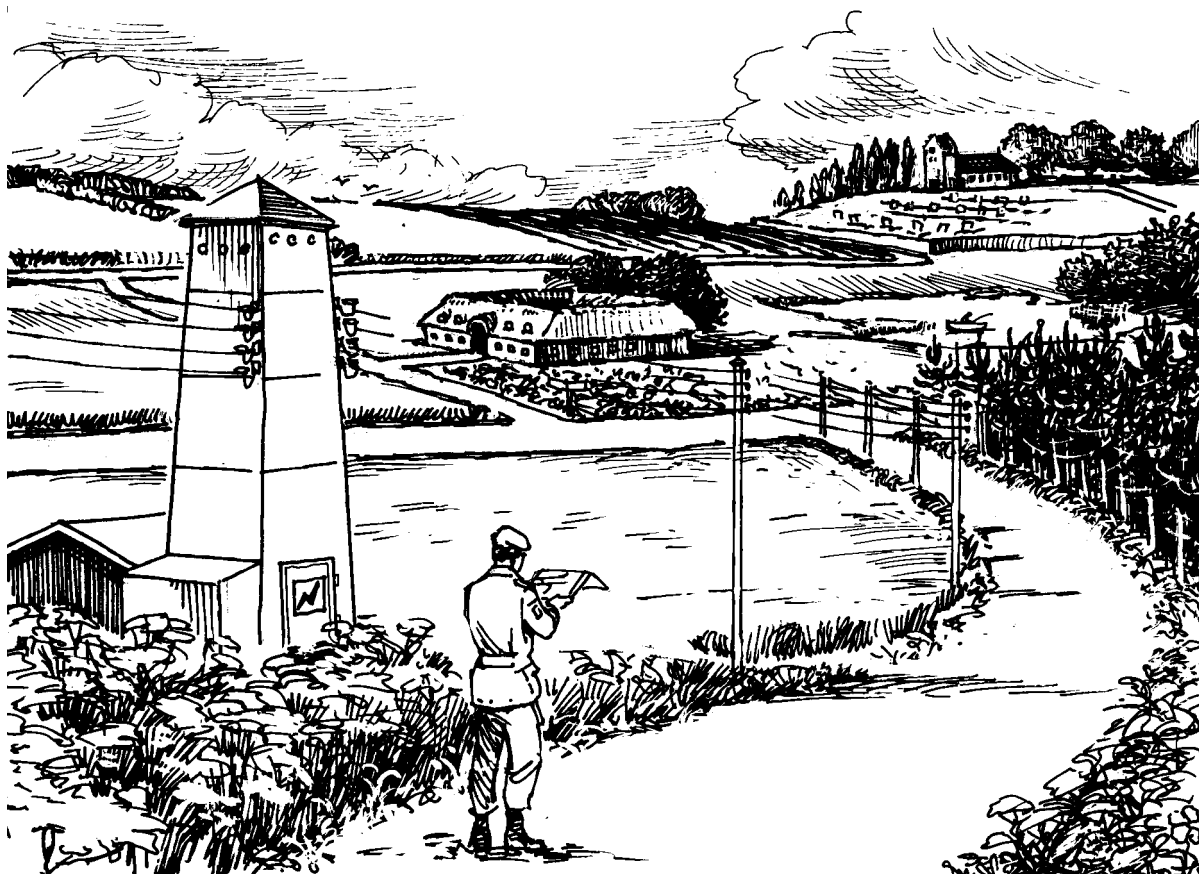
1. Når du befinder dig i terrænet, er det første du gør, at bestemme din egen placering på kortet (betegnes store A).
2. Derefter vender du dit kort, indtil du kan se at nu passer kort og terræn sammen. (Linier i terrænet går parallelt med linier på kortet).
3. Når du har gjort det, er dit kort orienteret.

Se tegningen!

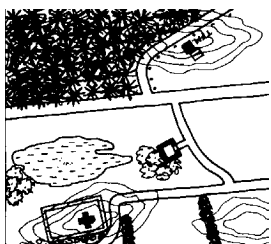
At orientere kortet

Opgave 9:

Hvilke af de fire korttegninger er orienteret rigtigt efter landskabet.

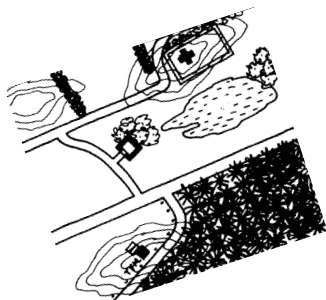
A

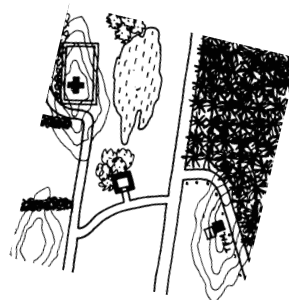
B

C

D

Kontroller dit svar på side: 31

Orientering af kort med kompas kan gøres på to måder. Du skal skelne mellem den grove metode og den nøjagtige metode.

Lad os først se på den grove metode. Du husker det primære var at få koordinat-nord til at pege i samme retning som magnetisk nord.

Følg teksten herunder punkt for punkt !

1. Placer kompasset et tilfældigt sted på kortet herunder.
2. Drej kortet, indtil den øverste kant på kortet peger i samme retning som kompasnålens nordende.
3. Dit kort er nu orienteret (groft).

Nord/sydgående kilometerkvadratlinier

Nu skal du så prøve den nøjagtige metode.

1. Stil kompasset på 0000 TS.
2. Læg kompasset på kortet et tilfældigt sted, således, at kompaslåget vender mod nord, og hjælpelinierne ligger parallelt med kortets nord/sydgående kilometerkvadratlinier.
3. Drej nu kort og kompas indtil kompasnålens nordende står lige over den faste nordpil i kompassets bund (dette kaldes også at kompasnålen „spiller“).
4. Dit kort er nu orienteret (nøjagtigt).

Den grove metode

Den nøjagtige metode

Delmålskontrol

Denne delmålskontrol er indsat som en hjælp til dig selv, så du ved prøven kan kontrollere om det indlæringsstof du har været igennem, sidder fast.

Er der spørgsmål, du ikke kan besvare, så gå tilbage i programmet og find svaret, men prøv i første omgang at løse opgaverne uden at blade tilbage i programmet.

a. Mod hvilken magnetisk pol, vil kompasnålens røde ende altid falde til ro?

_____

b. Benævn kompassets hoveddele!

_____

_____

_____

_____

c. Hvad står N for ?

_____

Hvad står S for ?

_____

Hvad står E for ?

_____

Hvad står W for ?

_____

d. Hvor mange grader er kompasset inddelt i ?

_____

e. Hvor mange TS er kompasset inddelt i ?

_____

f. Hvor meget svarer 5000 TS til i grader ?

_____

g. Hvor mange TS er der mellem hver hele streg på kompasset?

_____

h. Hvad svarer 180° til i TS ?

_____

i. Benævn kompassets måleinddelinger !
(se dit eget kompas)

_____

_____

_____

_____

j. Benævn kompassbundens måleinddelinger !

_____

_____

_____

fortsættes næste side !

_____

_____

k. Benævn kompaslågets måleinddelinger?
(Se dit eget kompas)

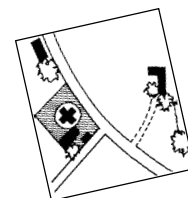
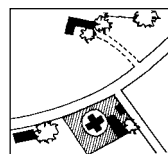
l. Hvad svarer retningen W til i TS ?

---

m. Hvad kaldes det, når kompasnålens nordende står over den faste nordpil i kompasshusets bund ?

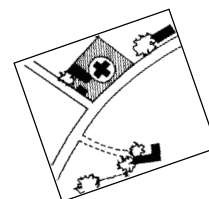
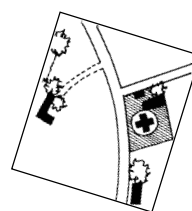
---

n. Hvilket af nedenstående kort er orienteret rigtigt ?

1

2

3

4

o. Hvilket af viste kort er korrekt orienteret efter den nøjagtige metode ?

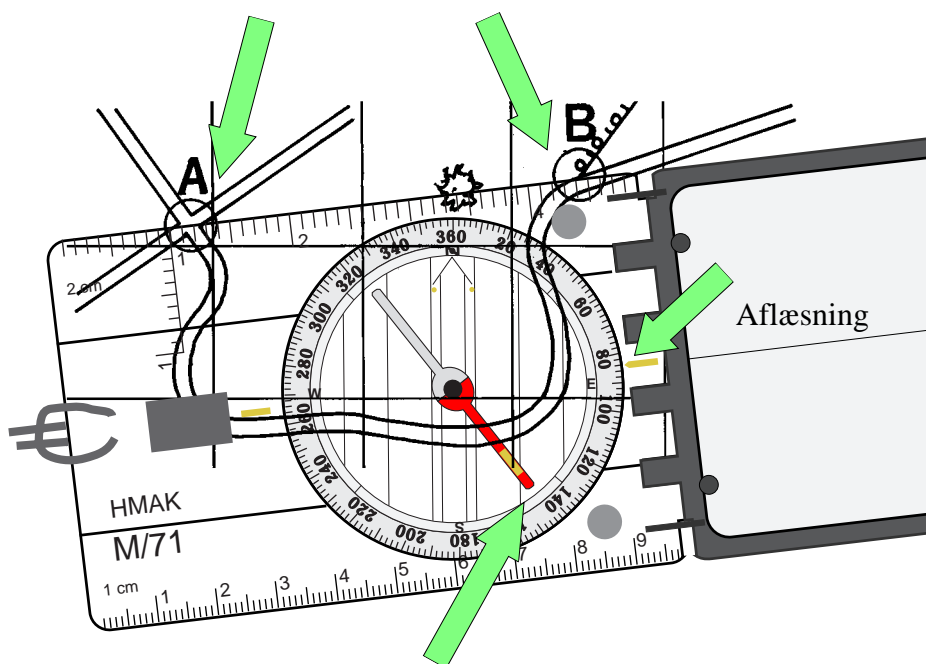
kontroller dit svar på side: 32,33

Du skal nu lære hvordan du betjener dig af kompasset for at bestemme retningen mellem A og B.

Det vil for dig komme til at se ud som billedet herunder, men prøv nu at følge instruktionen, ved at arbejde med dit eget kompas, og teksten herunder, på tegningen på side 18.

Punkterne A og B ligger langs kanten, låget i retning mod „målet“

Bestemmelse af retning

Meridianlinierne er drejet så de ligger parallelt med kortets nord/sydgående linier (koordinatlinier).

1. Tag kompasset og åben låget.
2. Placér kompasset sådan at kompasbundens kant går igennem både A og B. Kompaslåget *skal* altid vende i retning mod målet (B).
3. Fasthold kompasbunden mod kortet, mens du drejer N på kompassusets overkant groft mod koordinat-nord (opad).
4. Finindstil nu kompasset ved hjælp af meridianlinierne. Disse skal ligge parallelt med kortets lodrette kilometerkvadratlinier.
(Kompassnålen har ingen betydning, når man arbejder på kort)
5. Efter finindstillingen fjerner du kompasset fra kortet. Nu må der **ikke mere** drejes på kompasset. Derefter vender du kompasset. Det tal, som du nu aflæser, er retningen fra A til B.

Noter den fundne retning i grader: _____

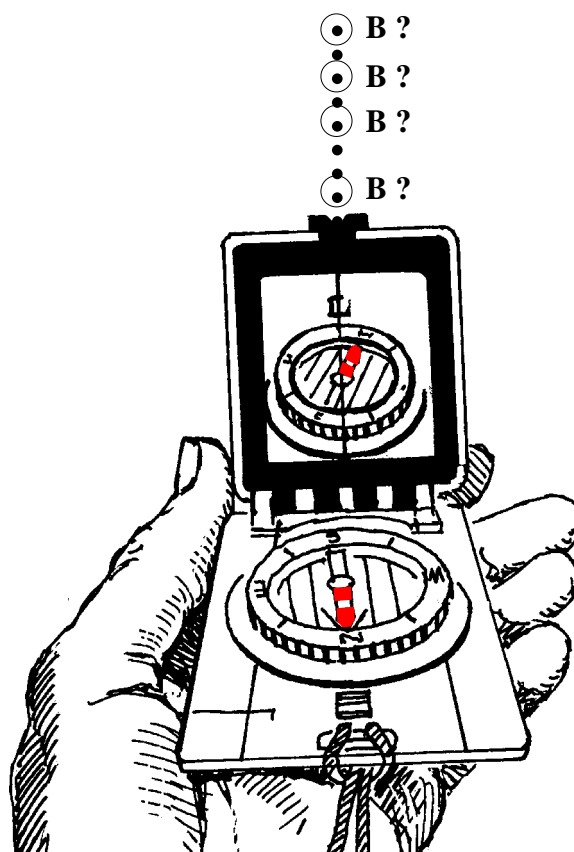
Noter retningen omsat til TS: _____

Du har nu bestemt retningen til 1450 TS.

Hvis du ikke stadigvæk har retningen 1450 TS indlagt, skal du gøre det nu.

Indlæringsstoffet er igen opbygget som en arbejdsinstruktion. Følg den, for at kunne overføre retningen til terræn.

1. Tag kompasset og anbring det i venstre hånd.
2. Stræk venstre arm ud, og hold kompasset vandret.
3. Tag med højre hånd og åben kompaslåget så meget, at du kan se kompasset i spejlet.
4. Drej kroppen stadig med venstre arm strakt, og kompasset vandret i hånden, indtil du i kompaslågets spejl ser, at kompasnålen „spiller“.
5. Derefter får du sigtestregen i kompaslågets spejl til at gå midt igennem kompassets spejlbilled.
6. Hæv nu blikket fra kompaslågets spejl til sigtekærven. Sigt gennem kærven og et eller andet sted i den linie du nu sigter, vil punktet B befinde sig.
7. Nu har du overført en på kortet funden retning, til en med kompas sigtet retning (marchretning).

Opgave 11: (overførsel af retning i terræn)

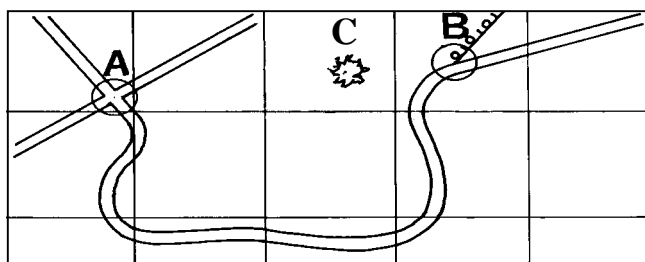
- a. Skal kompasnåle's nordende pege i samme retning som den faste nordpil ? Ja Nej
- b. Vil det ændre på sigtet, hvis sigtestregen ikke går midt igennem kompasshusets spejlbilled ? Ja Nej
- c. Hvad kaldes den retning vi sigter i ?

_____

kontroller dit svar på side: 34

Nu skal du forestille dig, at du skal følge retningen i terrænet.

- du havde en retning indlagt på 1450 TS,
- kan du se målet B, når du sigter ud gennem sigtekærven, er der ingen problemer. Du bevæger dig frem til målet.

- kan du derimod ikke se B, skal du, i den retning du sigter, udvælge dig et iøjnefaldende retningspunkt,
- i vort eksempel her, er der et enligtstående træ halvvejs mod målet, mærket C,
- Du er nu klar over at træets placering falder sammen med marchretningen, og du kan tilbagelægge afstanden A til C, uden brug af kompas,
- når du når frem til træet (C), hæver du igen kompasset, sigter i retningen 1450 TS og vil opdage målet B (levende hegn støder sammen med vej),
- derefter kan du tilbagelægge afstanden C til B og nå frem til målet.

I tæt bevoksning eller mørke er det ikke altid muligt at sigte frem i terrænet.

- Derfor holdes kompasset så tæt til kroppen, at du hele tiden kan følge, om kompasnålen spiller (du benytter dig af at de selvlysende mærker på nålen og i i kompassuset) mens du bevæger dig frem i marchretningen, til du når punktet B.

Kompasgang i dagslys

Kompasgang i mørke

Opgave 12, Retning i terrænet

Opgave 12:

- a. Hvis du kan se punktet B, er det så nødvendigt at finde et iøjnefaldende retningspunkt ?
- Ja Nej
- b. I tæt bevoksning eller mørke, holdes kompasset på en bestemt måde:
- Tæt på kroppen
- Sigte mod et retningspunkt ved hjælp af de selvlysende mærker i kompasset.

kontroller dit svar på side: 34

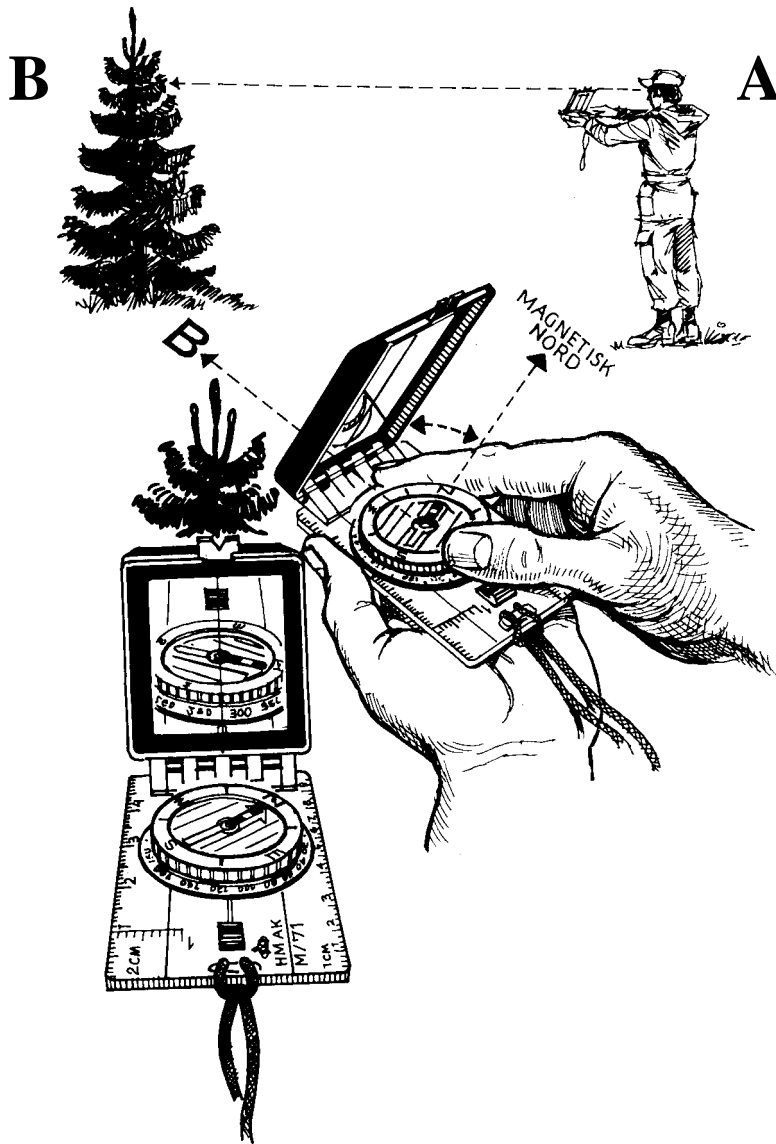
Kompasretning taget i terrænet

Nu skal du se, hvordan du tager en retning med kompasset i terrænet. Denne metode bruges, hvis du på kortet ønsker at finde en bestemt terrængenstand.

For at du kan tage denne retning med dit kompas, er det en betingelse at du kan se punkt B.

- Nu tager du opstilling i punktet A.
- Tag kompasset i venstre hånd.
- Stræk venstre arm ud og hold kompasset vandret.
- Åben kompaslåget med højre hånd, indtil du kan se, at nu afspejler kompasset sig i kompaslåget.
- Sigt over kærven på kompaslåget, mod B.
- Samtidig med at du fastholder sigtet mod B, får du kompaslågets sigtestreg til at gå midt igennem kompassets spejlbillede.
- Imens du fastholder sigtet mod B, tager du nu med højre hånd og drejer kompasset, indtil du i spejlbilledet ser, at kompasnålen dækker nordpilen i kompassets bund. Husk, at den røde ende af kompasnålen skal pege i den faste nordpils retning.
- Derefter vender du kompasset og aflæser retningen i TS.
- Det tal, du nu aflæser i TS, er retningen fra punktet A til punktet B.

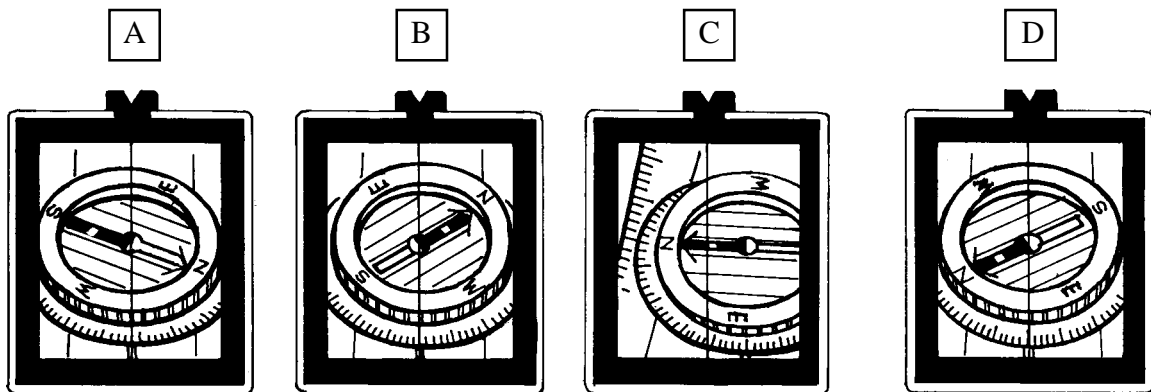
Se tegningen på højre side!

Opgave 13:

Hvilke af de 4 tegninger er korrekte til at finde en retning i terræn ?

kontroller dit svar på side: 35

Indlægge retning på kort, Opgave 14

Du skal nu lære at indlægge en funden retning på kort A på højre side.

Vi tænker os til, at du som soldaten på tegningene, har taget en retning fra punktet A (vej- T ved Tuelstrup Gård) til punktet B (et kirketårn, som er synligt bag en skov). Kompasset aflæses som 2050 TS.

Du vil nu gerne vide hvad det er for en by, der ligger bag skoven og har derfor taget retningen til kirketårnet.

Du har bedømt afstanden til at være ca. 2 km fra A til B.

Nu fortsætter du selv!

Brug dit kompas samt kort A på næste side og følg instruktionerne. (Kontroller at kompasset står på 2050 TS).

Indlægge retning på kort

- Anbring dit kompas på kortet, sådan at kompasbundens ene side går gennem A.
- Hele kompasset drejes nu om punktet A, indtil meridianlinierne i kompassets bund er parallelle med kortets lodrette kilometerkvadratlinier. (Kompasnålen har ingen betydning).
- Nu trækker du en streg langs kompasbundens kant, fra A i retning mod låget.
- Fjern nu kompasset fra kortet.
- Følg strengen som du tegnede fra A i retning mod låget og du vil nu opdage, hvis du har været omhyggelig, at strengen skærer GRÆSTED KIRKE, i en afstand af ca. 2 km.
- GRÆSTED KIRKE er altså B og byen du søgte navnet på er GRÆSTED.

Opgave 14: (Indlægge retning på kort).

- a. Skal meridianlinierne være parallelle med kortets lodrette kilometerkvadratlinier, når du har indlagt den rigtige retning ?

Ja

Nej

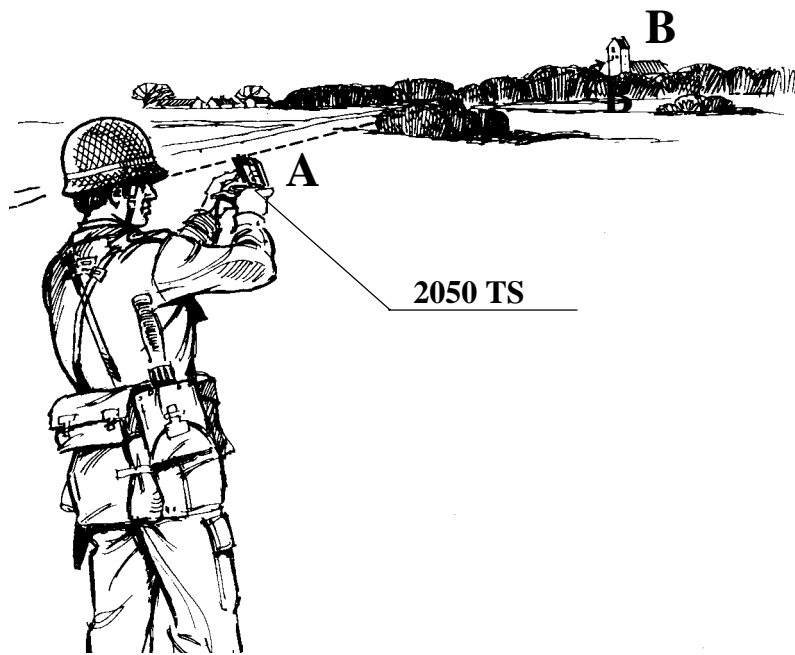
- b. Den faste nordpil, skal den pege mod koordinatnord, når du har indlagt den rigtige retning på kortet ?

Ja

Nej

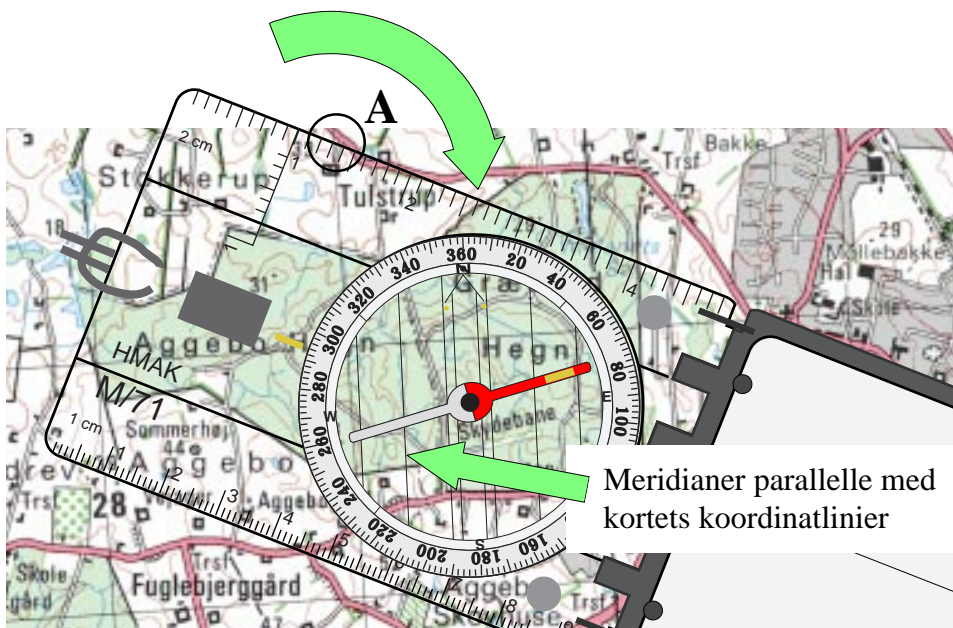
kontroller dit svar på side: 35

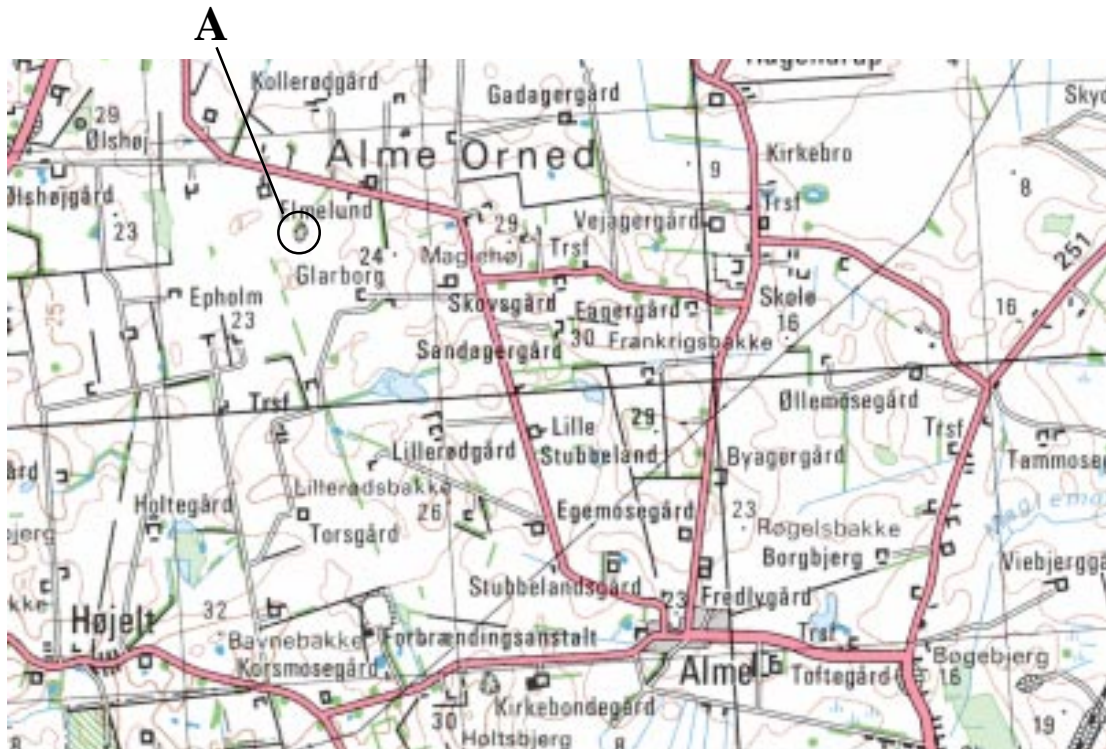
Kort A

1 km = 3,3 cm på dette kort.

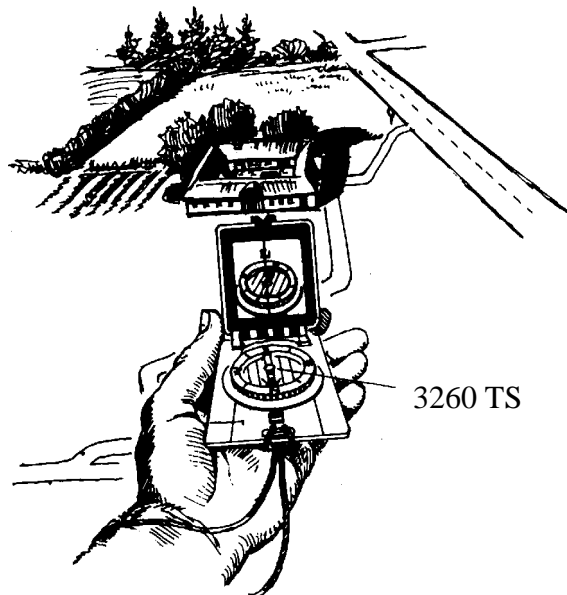
Eksempel 2050 TS indlagt på kort

Opgave 15

Du befinder dig i udkanten af Elmelund og har taget en retning ved hjælp af dit kompas til gården, hvor dit næste bestemmelsessted vil være.

Afstanden til gården har du bedømt til at være cirka 1 kilometer.

Ved hjælp af kortet, dit kompas og oplysningerne i teksten, skal du indlægge den fundne retning og bestemme punkt B !

Hvad er navnet på punkt B ? _____

kontroller dit svar på side: 35

Fortsæt nederst på side 35.

Svar til opgave 1, fra side 6:

Når kompasnålen er faldet til ro, hvor peger da nålens røde ende hen?

Nord (Magnetisk)

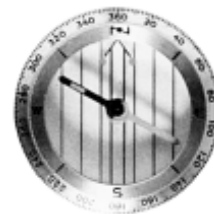
Svar til opgave 2, fra side 6:

Skriv under hvert billede, navnet på den viste hoveddel.

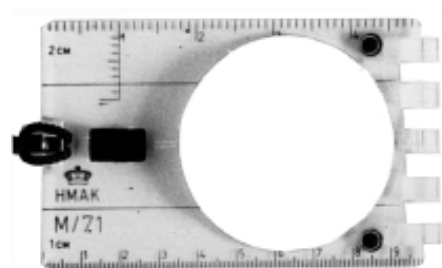
Kompaslåg

Kompashus

Kompasnål

Kompasbund

Svar til opgave 3 og 4

Svar til opgave 3, fra side 7:

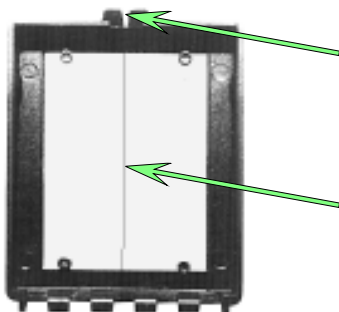
Hvor mange hoveddele består kompasset af?

4

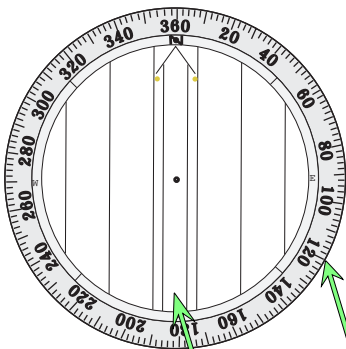
Svar til opgave 4, fra side 8:

Skriv, hvad pilene peger på!

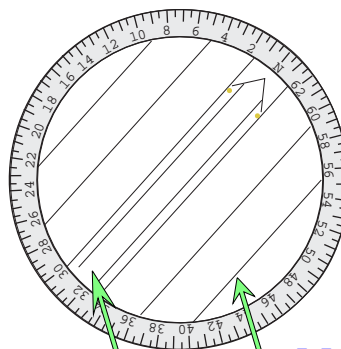
Sigtekærv

Sigtestreg

Nordpil

Gradinddeling

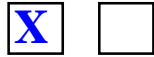
Nordpil

Meridianlinie

Svar til opgave 5, fra side 10:

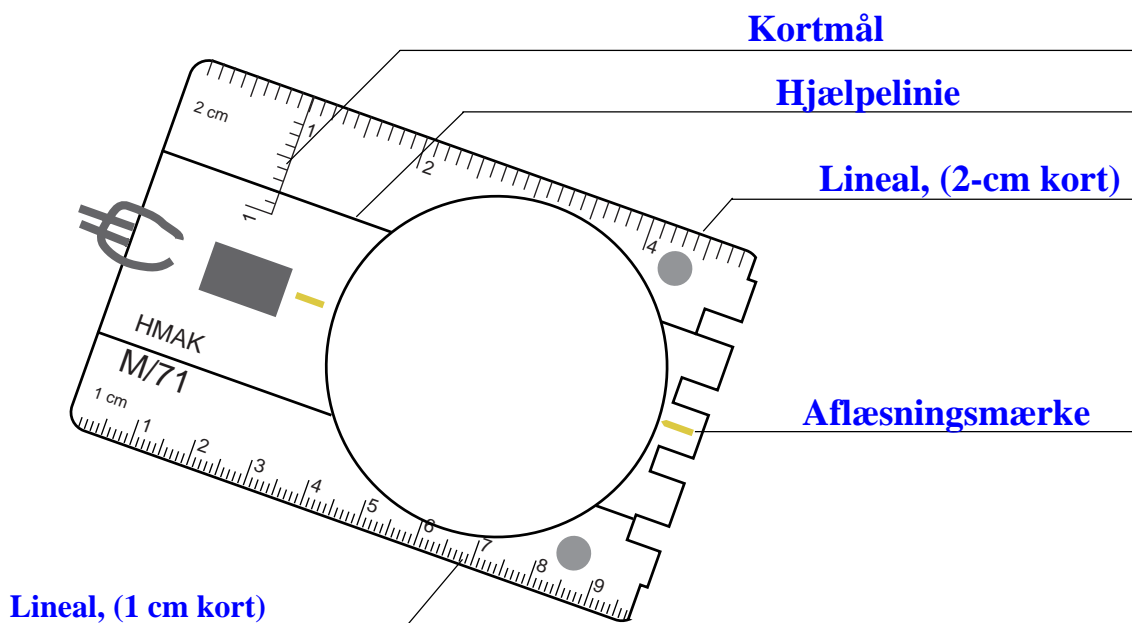
- a. Hvor mange grader svarer NE til? 45° °
- b. Hvor mange grader svarer SW til? 225° °
- c. NORD, kan det både være 360° og 0° ?

Ja Nej

Svar til opgave 6, fra side 10:

Skriv navnene på de udpegede dele

Syd-ende

Nord-ende

Svar til opgave 7 og 8

Svar til opgave 7, fra side 12:

Benyt dit kompas til at løse disse opgaver!

1. Stil kompasset på NORD, og aflæs TS-skalaen

Skriv tallet TS

2. Stil kompasset på ØST, og aflæs TS-skalaen

Skriv tallet TS

3. Stil kompasset på SYD-VEST, og aflæs TS-skalaen

Skriv tallet TS

4. Stil kompasset på NORD-ØST, og aflæs TS-skalaen

Skriv tallet TS

Svar til opgave 8, fra side 12:

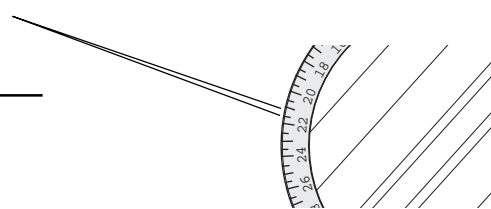
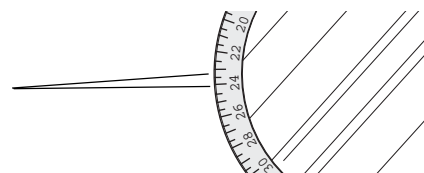
1. Hvor mange grader er kompasset inddelt i ?

2. Hvor mange TS er kompasset inddelt i ?

3. Hvor mange TS er der mellem hver hele streg ?

4. Hvor mange TS er der mellem hver streg ?

5. Hvor mange TS svarer 300° til ?

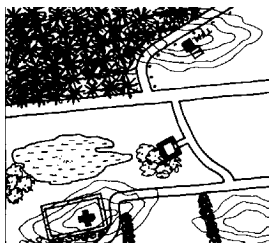

Hvilke af de fire korttegninger er orienteret rigtigt efter landskabet.

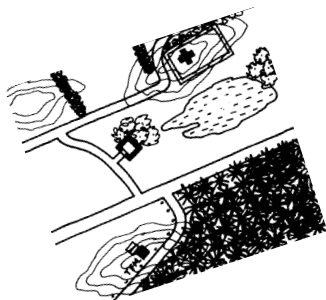
A

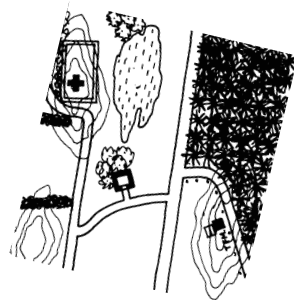
B

C

D

Svar til delmålskontrol, fra side 16

Denne delmålskontrol er indsat som en hjælp til dig selv, så du ved prøven kan kontrollere om det indlæringsstof du har været igennem, sidder fast.

Er der spørgsmål, du ikke kan besvare, så gå tilbage i programmet og find svaret, men prøv i første omgang at løse opgaverne uden at blade tilbage i programmet.

- a. Mod hvilken magnetisk pol, vil kompasnålens røde ende altid falde til ro?
Nord (magnetisk)
- b. Benævn kompassets hoveddele!
Kompasbund
Kompashus
Kompasnål
Kompaslåg
- c. Hvad står N for ? **Nord**
Hvad står S for ? **Syd**
Hvad står E for ? **Øst**
Hvad står W for ? **Vest**
- d. Hvor mange grader er kompasset inddelt i ? **360**
- e. Hvor mange TS er kompasset inddelt i ? **6400**
- f. Hvor meget svarer 5000 TS til i grader ? **280°**
- g. Hvor mange TS er der mellem hver hele streg på kompasset?
100
- h. Hvad svarer 180° til i TS ? **3200 TS**
- i. Benævn kompassets måleinddelinger !
(se dit eget kompas)
TS-inddeling
Grad-inddeling
Fast nordpil
Meridianlinier
- j. Benævn kompassbundens måleinddelinger !
Grad-aflæsningsmærke
TS-aflæsningsmærke
Målestoklinealer
Hjælpelinier

k. Benævn kompaslågets måleinddelinger?
(Se dit eget kompas)

Sigtekærv

Sigtstreg

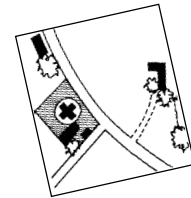
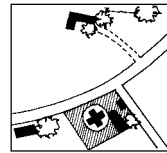
l. Hvad svarer retningen W til i TS ?

4800 TS

m. Hvad kaldes det, når kompasnålens nordende står over den faste nordpil i kompasshusets bund ?

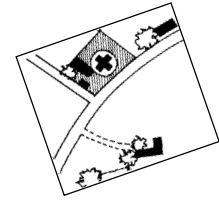
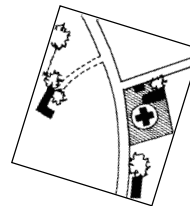
At kompasnålen „spiller“

n. Hvilket af nedenstående kort er orienteret rigtigt ?

1

2

3

4

o. Hvilket af viste kort er korrekt orienteret efter den nøjagtige metode ?

Svar til opgave 10, 11 og 12

Svar til opgave 10, fra side 18:

- a. Hvilke hjælpemidler skal du bruge, når du vil bestemme en retning, fra ét punkt til et andet ?

Kort og kompas

- b. Hvorledes betegnes det punkt, du skal finde ?

„B“

Svar til opgave 11, fra side 21: (overførsel af retning i terræn)

- a. Skal kompasnålens nordende pege i samme retning som den faste nordpil ? Ja Nej
- b. Vil det ændre på sigtet, hvis sigtestregen ikke går midt igennem kompassets spejlbillede ? Ja Nej
- c. Hvad kaldes den retning vi sigter i ?

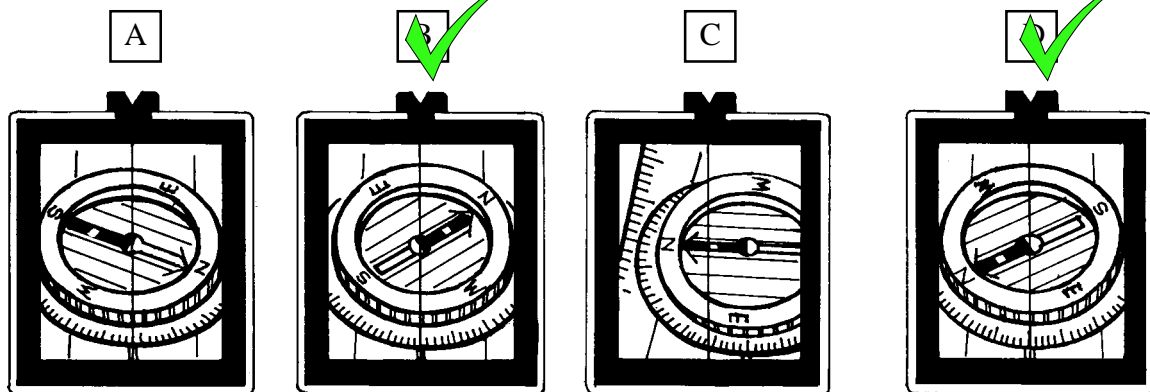
Marchretningen

Svar til opgave 12, fra side 22: (kompasgang)

- a. Hvis du kan se punktet B, er det så nødvendigt at finde et iøjnefaldende retningspunkt ? Ja Nej
- b. I tæt bevoksning eller mørke, holdes kompasset på en bestemt måde:
- Tæt på kroppen
- Sigte mod et retningspunkt ved hjælp af de selvlysende mærker i kompasset.

Svar til opgave 13, fra side 23:

Hvilke af de 4 tegninger er korrekte til at finde en retning i terræn ?

(Nordpil peger mod syd)

(Sigtelinie skæv)

Svar til opgave 14, fra side 24: (Indlægge retning på kort).

a. Skal meridianlinierne være parallelle med kortets lodrette kilometerkvadratlinier, når du har indlagt den rigtige retning ?

Ja Nej

b. Den faste nordpil, skal den pege mod koordinatnord, når du har indlagt den rigtige retning på kortet ?

Ja Nej

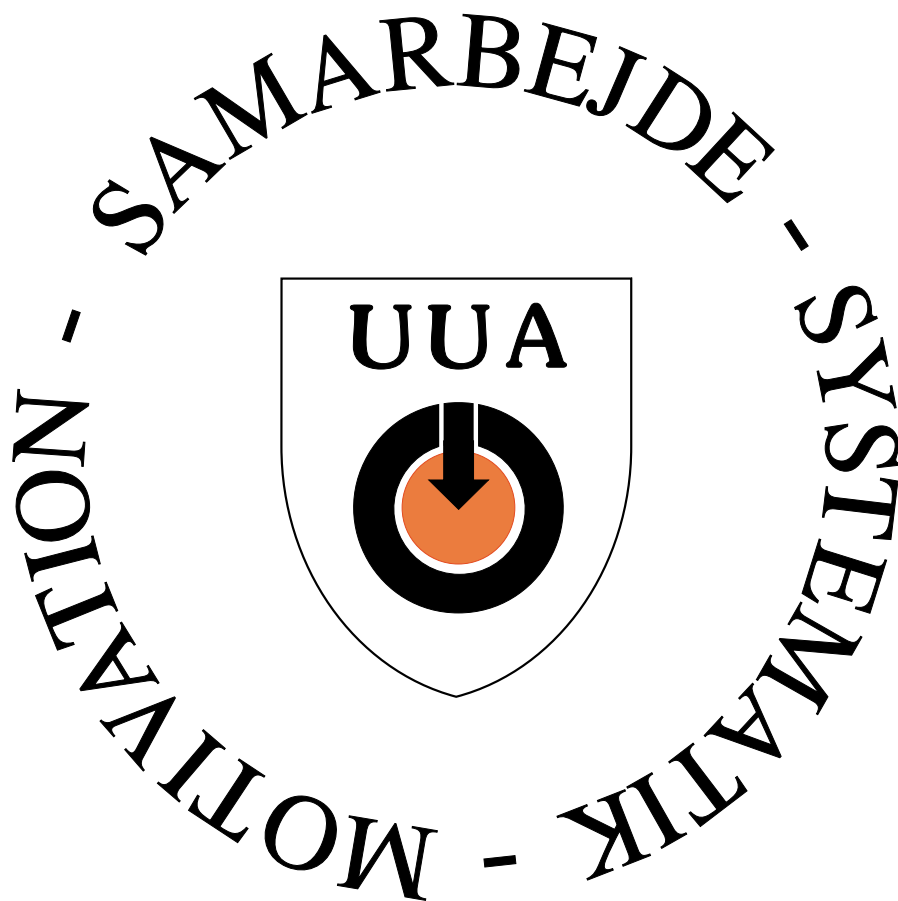
Svar til opgave 15, fra side 27: (Indlægge retning på kort).

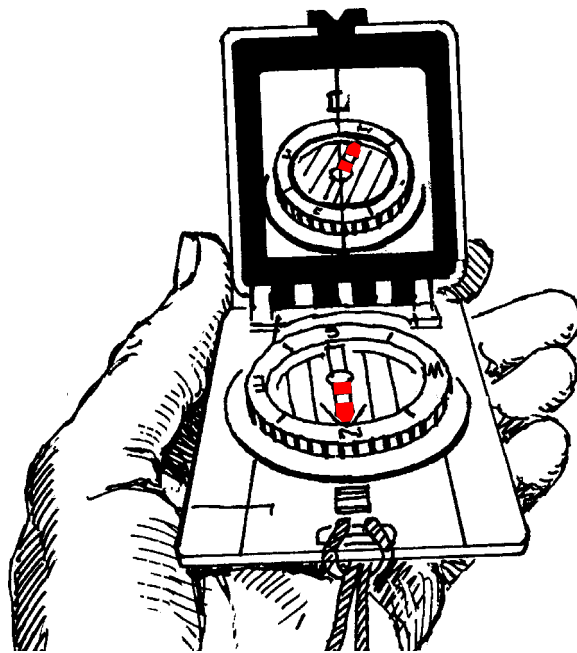
Punkt B er „Torsgård“.

Du har nu lært at betjene Feltkompass M/71. Du mangler at gennemføre den skriftlige slutttest. Den er en kontrol på, at du kan huske hvad du har lært i dette program.

For at få det bedste resultat, skal du arbejde støt og roligt med sluttesten.

God fornøjelse !

Brug af Feltkompas M/71

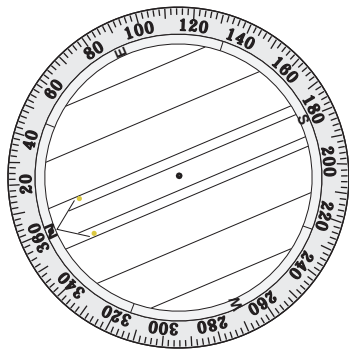
Blank

Skriv navnene på kompassets hoveddele!

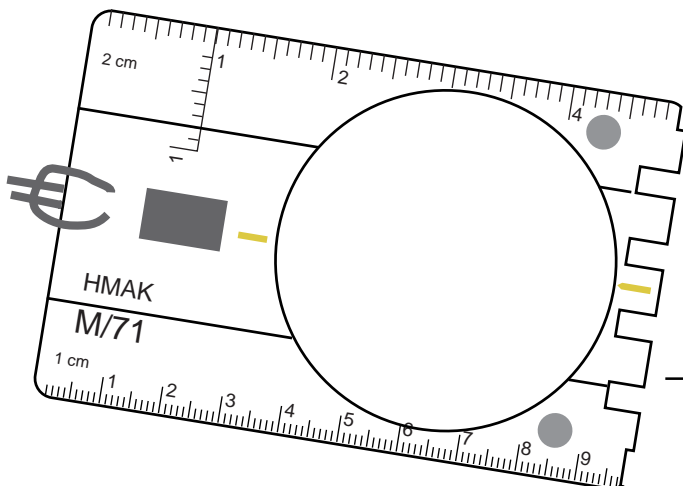
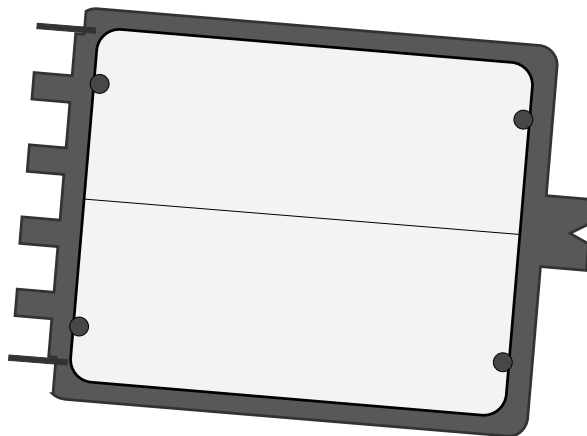

1 _____

_____ 2

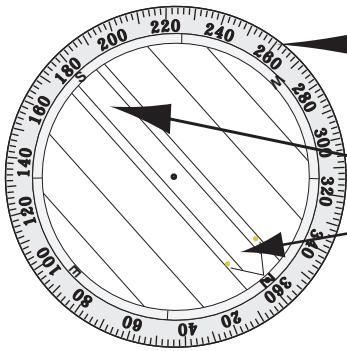
3 _____

_____ 4

Opgave 2:

Skriv navnene på kompassets forskellige måleinddelinger !

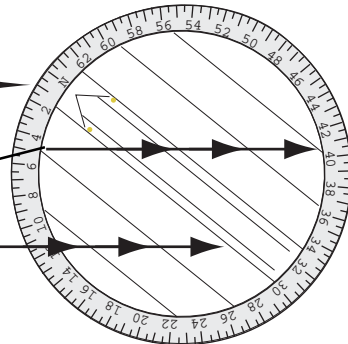

1.

2.

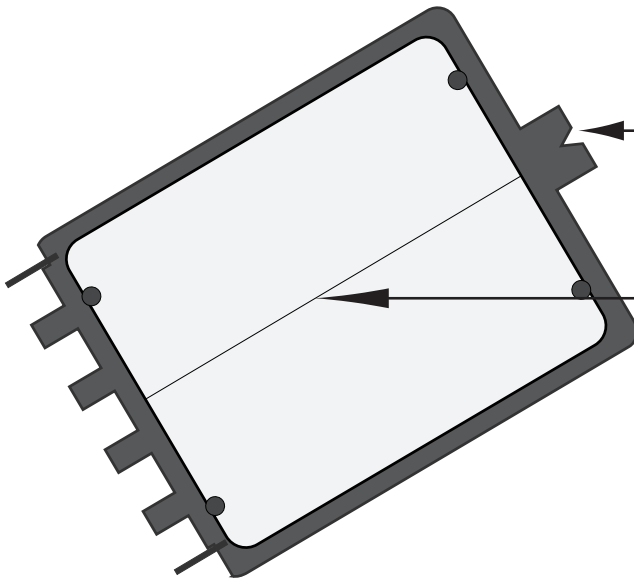
3.

4.

5.

6.

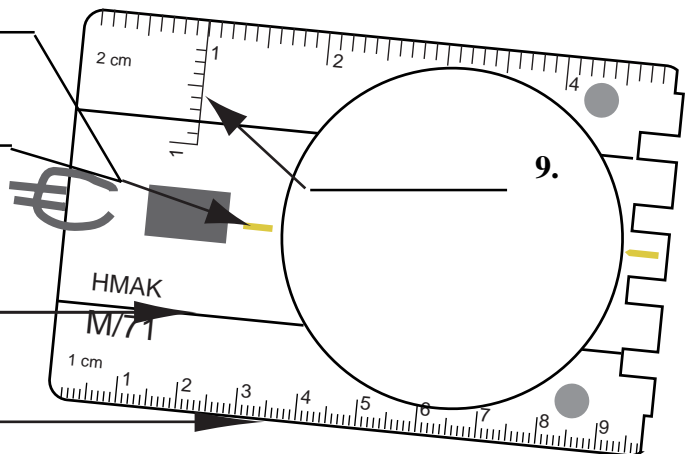
7.

8.

(set fra undersiden)

10.

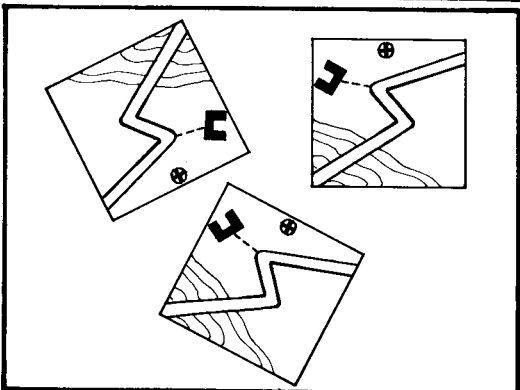
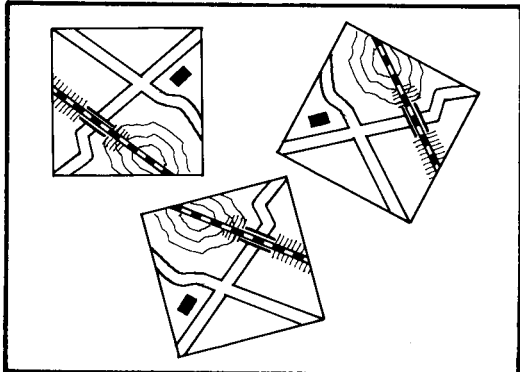
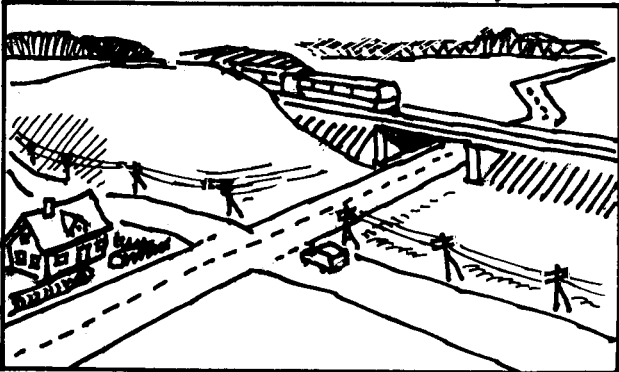
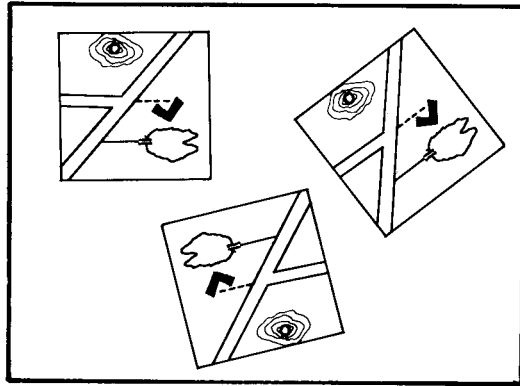
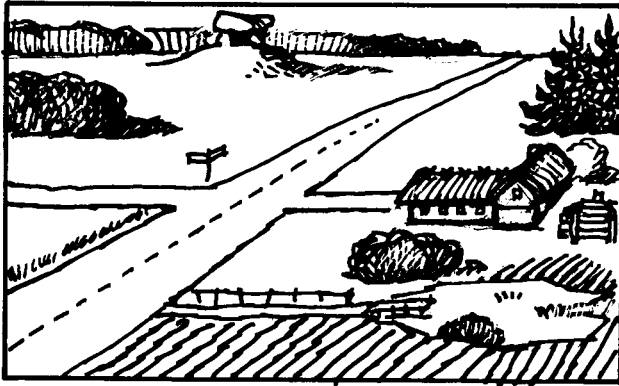
11.

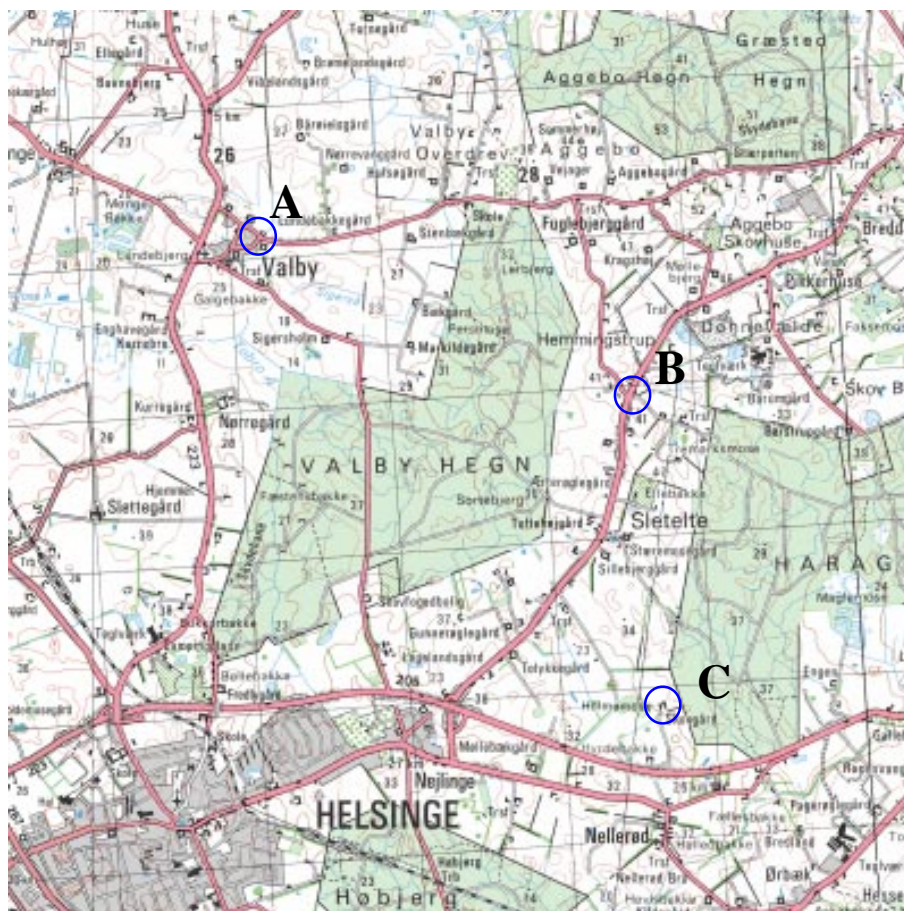

Overstreg de kort, der ikke er orienteret rigtigt.

Opgave 4:

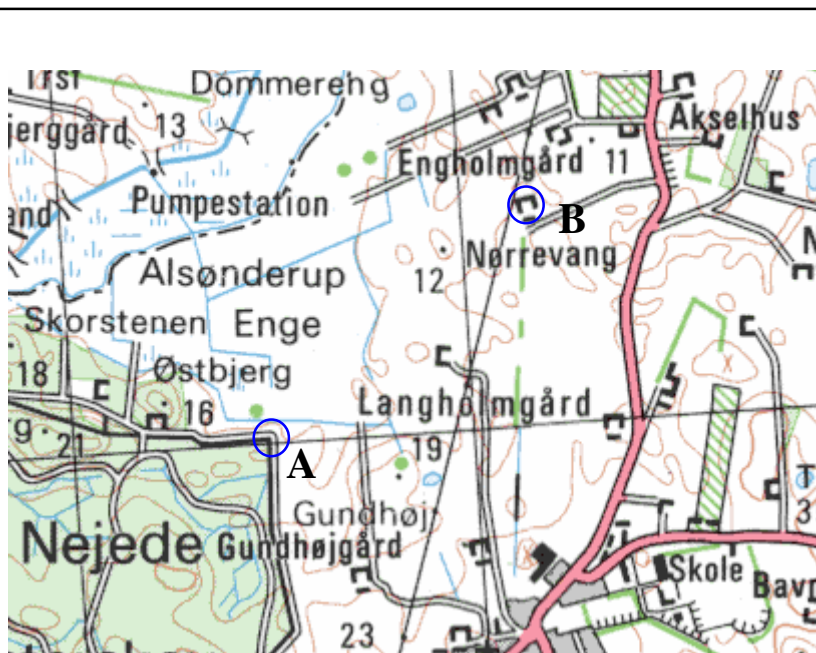
Find retningerne, fra A til B, og fra B til C. Du skal måle i TS, ved hjælp af dit kompas.

Fra A til B er retningen: _____

Fra B til C er retningen: _____

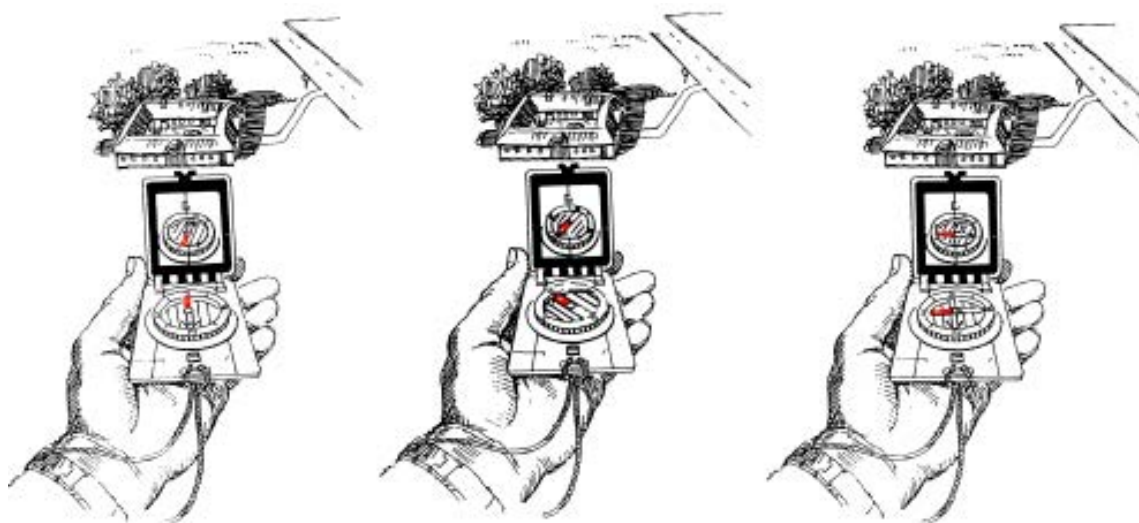
- a. Bestem retningen fra A til B på kortudsnittet, ved hjælp af dit eget kompas!

Retningen fra A til B er: _____

- b. Du skal nu afgøre på hvilken af nedenstående tegninger, den i 5a fundne kompasretning er rigtigt indlagt.

Sæt kryds under den tegning der er rigtigt tegnet !

Opgave 6:

Afkryds det rigtige af nedenstående eksempler på kompasgang

Du har bestemt en retning på 4850 TS. Nu skal du til at følge denne retning i terrænet frem mod B. På kortet har du bedømt afstanden til at være 2 km.

1. Du hæver kompasset,
- 2 drejer den faste nordpil nøjagtigt hen over kompasnålen,
- 3 sigter over kærven, finder frem til en terrængenstand, som ligger i sigtelinien,
4. løber frem til terrængenstanden uden brug af kompas,
5. hæver igen kompasset, får kompasnålen til at spille, sigter over kærven og løber frem til B.

Du har bestemt en retning på 4850 TS. Nu skal du til at følge denne retning i terrænet frem mod B. På kortet har du bedømt afstanden til at være 2 km.

1. Du hæver kompasset,
2. får kompasnålen til at spille,
3. holder kompasset tæt til kroppen,
4. sigter over kærven, finder frem til en terrængenstand, som ligger i sigtelinien,
5. løber frem til terrængenstanden, stadig med kompasset tæt til kroppen,
6. ser igen på kompasset og fortsætter frem til B.

Du har bestemt en retning på 4850 TS. Nu skal du til at følge denne retning i terrænet frem mod B. På kortet har du bedømt afstanden til at være 2 km.

1. Du hæver kompasset,
2. får kompasnålen til at spille,
3. sigter over kærven, finder frem til en terrængenstand, som ligger i sigtelinien,
4. løber frem til terrængenstanden uden brug af kompas,
5. hæver igen kompasset, får kompasnålen til at spille, sigter over kærven og løber frem til B.

Nummerér sætningerne herunder i den rækkefølge fra 1 til 6, som du i terrænet ville tage en retning med kompasset.

Drej kompasset, mens kompasset fastholdes i sigtet mod B.

Aflæs magnetisk nordvinkel for retningen fra A - B i TS på kompassets bagside eller i grader på kompasset ud for de respektive aflæsningsmærker.

Tag opstilling i A.

Samtidig med at nålens røde ende, peger i nordpilens retning, og nålens midte falder i spejlets sigtestreg.

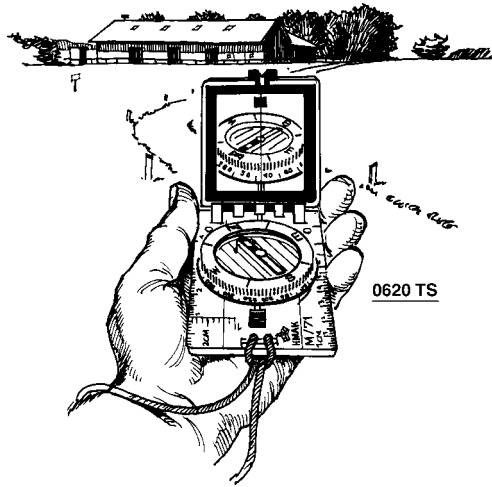
Hold kompasset vandret i hånden i udstrakt arm og sigt over kærven mod B.

Indtil man i sigtespejlet ser, at kompasnålen dækker nordpilen i kompassets bund.

Opgave 8:

Du har fundet en retning til en gård, som vist på tegningen. Du har bedømt afstanden til at være ca. 1200 m.

1. Indlæg denne retning (0620 TS) på kortet. Punkt A er aftegnet (vejkryds ved Nygård).

2. Skriv navnet på gården: _____

Start Kl. _____
Slut kl. _____

Tidsforbrug _____
Point/karakter _____

Navn _____
